

Hlemýžď

Říká se mu také šnek. Patří k našim největším suchozemským plžům. Obývá vlhká místa v trávě. Je hermafrodit, to znamená, že může být samcem i samičkou zároveň. Na horních tykadlech má oči. Dolní tykadla jsou čidlem hmatu a čichu. Svalnatá noha vylučuje sliz, díky němuž bezbolestně přeleze i přes kopřivu. Vnitřní orgány chrání ulita. Většina hlemýžďů ji má pravotočivou. Ty s levotočivou ulitou jsou velkou vzácností. Přezimuje zalezlý v půdě a vchod do své schránky na zimu uzavírá pevnou bílou zátkou. Hlemýžď zahradní se může dožít až sedmi let, pokud se ovšem dříve nestane potravou nějakého ptáka, žáby či gurmána. ☺

Pohádka: Šneci z dubového háje

Skřítkové z kouzelného uspávacího polštářku si dneska večer pro Adélku připravili pohádku o zvířátku, které nosí svoji chaloupku na zádech. Když byla Adélka na procházce se svým pejskem Hafíkem, potkala jich v trávě hned několik... Uhádli jste to zvířátko? Určitě ano! Jste přece chytré děti! Tak pohádku pěkně poslouchejte.

Na louku u lesa dorazilo jaro. Už od rána si vysoko na nebi prozpěvoval svou písničku skřivánek a v zaječím pelechu se právě narodili malí zajíčkové. Jarní sluníčko probudilo ze spánku i šneky zalezlé hluboko v hlíně. Po malé chvilce vytlačil šnek Alex svoji bílou zátku, která ho chránila před krutými zimními mrazy.

Alex byl už několik let králem zdejších hlemýžďů. To proto, že byl jedinečný. Měl totiž levotočivou ulitu. Takoví šneci jsou v přírodě velmi vzácní. Většina šneků má ulitu stočenou doprava. Kromě své ulity vynikal také velkou moudrostí a odvahou. Všichni šneci z dubového háje si ho vážili a poslouchali jeho moudré rady. A stejně jako každé jaro i letos dorazili všichni šneci v pravé poledne na první schůzku k sedmému dubu.

Král Alex vylezl na ztrouchnivělý pařez a z výšky k nim promluvil: „Moji milí šneci, každý z nás nemá to štěstí, aby se dočkal jara. Zima byla krutá a pár starých brachů nás opustilo. A to jsem jim ještě na podzim připomínal: Zavřte se hluboko! Nešetřete vápníkem a slizem na stavbu své zátky! Ale neposlechli a zmrzli. Šetřili vápníkem a teď tu s námi nejsou... Ale není čas na truchlení. Musíme se připravit na další rok. Za pár dní dorazí z teplých krajín naši nepřátelé – drozdi, čápi a další

opeřenci. Žáby už také hledají, co by snědly. A proto vylézejte hlavně v noci a den přechávejte ukryti ve vysoké trávě, pod kameny či ve větvích keřů. Zásobujte tělo vitamíny, ať máte sílu a zdraví. Nejlepší jsou listy mladé pampelišky či jetele. Dlouho jsem přes zimu přemýšlel, jak ochránit naše životy před nepřátelskými zvířaty. A vymyslel jsem plán. Když budeme denně cvičit a posilovat, budeme zdraví a čiperní. Vybudujeme si skvělou kondičku a žádná žába ani pták nás nedohoní! Kdo denně cvičí, je zdravý, a to platí pro všechny živé tvory, to je přece známá věc! Kdo uteče před nepřítelem, ten vyhraje!“ A všichni šneci poslouchali, kroutili přitom tykadly a slzeli sliz dojetím nad tím, jak hodného a moudrého krále mají. Když král Alex skončil s proslovem, rozlezli se šneci po louce a pásli se v mladé jarní travičce. Poté, co vysvitlo polední slunce, zalezli do stínu pod duby.

Druhý den začal tvrdý vojenský výcvik a dril. Každý šnek natahoval a stahoval svoji nohu. Jednu nohu, protože šnek nemá dvě nohy jako lidé. Také se vyvrátili na záda a snažili se co nejrychleji přetočit zpět. A cvičili kliky na jedné straně nohy a zase kliky na druhé straně nohy. Potili sliz, ale cvičit nepřestávali. Měli jenom krátké přestávky na svačinky, kdy spásali vitamíny v trávě. Ani v dešti nezalezli do domečků. Když pršelo, houpali se zavěšeni na větvíčkách a dělali při tom sklapovačky. Král Alex byl všem dobrým příkladem. Stále měl nejlepší čas v běhu od dubu k dubu. Mladý šnek Kamil byl zase nejlepší v disciplíně „do domku z domku“, která spočívala v rychlém sprintu z klidového režimu.

Šneci trénovali celé jaro. Na louku v dubovém háji brzy přestali létat čápi, protože jim šneci pokaždé utekli. I žáby tady přestaly méně kvákat. Hlemýždi byli nenápadní a rychlí. Jakmile spatřili nepřítele, zmizeli mu rychle z dohledu. Šneci z dubového háje měli svalnaté nohy a také delší tykadla. Trávu dovedli bleskově rozžvýkat. Stávali se den ze dne zdravější a rychlejší. Protože každý, kdo jí zdravě a pravidelně cvičí, bývá zdravý a silný.

Do dubového háje pak přišlo léto. Tehdy celou noc hustě pršelo a ještě ráno byla tráva krásně mokrá. Hlemýždi rosu v trávě milují. S tak velkou chutí se pustili do lahodné snídaně, že přestali být ostražití. Najednou ucítili blízké záchvěvy půdy. Asi se blíží nějaké velké zvíře, pomyslel si Alex. Všichni šneci se na povel stáhli do svých domků. Ale žádné zvíře to nebylo. Na louce se za chvíli objevili tři kluci.

„To jsou lidé, malí houbaři, ti hledají houby,“ uklidňoval kamarády Alex, zalezlý v ulitě, šeptem.

Stále něco hledali v trávě. Když najednou jeden z kluků, právě ten, co nesl proutěný košík, se náhle a naprosto nečekaně sklonil k Alexovi a radostně zavolal na ostatní: „Mám prvního. Koukněte, jak je nádherný!“

Alex, zmaten chováním toho kluka, ze všech sil volal na kamarády šneky:

„Utíkejte, přátelé, rychle! To nejsou houbaři!“

Ostatní šneci se dali na tryskový přesun pod šípkový keř. Marný byl jejich útěk! Než se vzpamatovali, kluci je všechny posbírali do svého košíku.

„Co s námi budou dělat?“ strachovali se, uvěznění na dně košíku, a báli se pomyslet na to nejhorší.

„Koš má těžké víko,“ hlásil shora jeden hlemýžď, který se rozhodl prozkoumat možné únikové cesty.

„Možná to jsou lidé, kteří chtějí ochutnat šnečí maso,“ uvažoval nahlas ustaraný král Alex. „Slyšel jsem od svého prapradědečka, že nás někteří lidé jedí. Hlavně Francouzi nás milují.“

„Oni nás chtějí sníst?“ pískl mladý hlemýžď a strachem se mu přitom sevřelo hrdlo.

Kluci dosbírali. Jeden z těch kluků položil košík do trávy a prohlížel si je.

„Dám si vás do starého akvária a budu se o vás starat. Ty se budeš jmenovat Jája, ty budeš Pája. Ty s flíčkem budeš Kája a Mája budeš ty. Pro jistotu vám ta jména napíšu na domečky. Budu vám nosit travičku a taky vodu,“ povídal šnekům chlapec, když je vytahoval z košíku, aby si je prohlédl...

Vystrašení šneci jenom vystrkovali tykadla. „Co si počneme?“ plakali šneci v košíku.

„Já nechci být Jája ani Kája, nechci být hračkou nějakému klukovi!“ ozval se nejmenší šnek.

„A já chci bydlet dál v dubovém háji a ne v nějakém skleněném akváriu,“ zavzlykal Kamil.

A co naše vajíčka v hlíně, za chvíli už se budou líhnout malí šnečci a ty musíme ještě naučit tolik věcí!“ posteskl si starý šnek Artur.

„Neztrácejme naději, třeba se stane nějaký zázrak. Možná přijde nějaký obr a dá si toho zlého kluka do svého akvária a my utečeme,“ utěšoval je král.

A tak čekali a čekali uzavření v ulitách, ale zázrak ani obr nepřicházel. Jenom ten kluk přehraboval rychle hlemýždě v košíku, div jim neotřískal domečky.

Když vtom na něj zavolali ostatní kluci: „Našli jsme hříbky! Pojd' nám pomoci sbírat!“ Kluk vstal, aby běžel za ostatními, a při tom spěchu nezavřel víko. Chtěl se vrátit, ale pak si to rozmyslel. Šneci jsou přece pomalí, daleko neutečou... To se ten kluk ale přepočítal. Šneci jsou sice pomalí, ale ne všichni. Šneci z dubového háje pomalí nejsou! Dost možná, že právě tito šneci dokonce patří k těm nejrychlejší hlemýždům zahradním na celém světě!

„Utíkejte, rychle!“ zavolal král Alex na ostatní. „To je naše šance!“

A utíkali, co jim síly stačily, až se jim kouřilo za nožičkami... Rychle zalezli do skrýší v trávě, pod listy a do myších děr, jen aby nešli vidět.

„To jsou jenom prašivky!“ vysmál se kamarádům chlapec, když se podíval do trávy.

„Copak nepoznáte houby?“ říkal a nechápavě kroutil hlavou.

„Ach jo,“ zklamaně šeptli jeho kamarádi.

„Ještě, že mám své šneky!“ řekl a utíkal rychle ke svému košíku.

„Šneci, kde jsou moji šneci? Kde zmizeli? Kdo mi je ukradl?“ křičel překvapeně a dupal přitom vzteky nohama, až pošlapal sedmikrásky, co tu kvetly.

A ten kluk hledal a hledal, ale nenašel.

Jeho přátelé už nechtěli více hledat ani houby ani ztracené šneky a odešli domů. Nakonec odešel i ten kluk s prázdným košíkem. Možná, až jednou chlapec vyroste, pochopí, že divokým zvířátkům je nejlépe v přírodě...

A co se dělo dál? Všichni šneci si hluboce oddechli, vylezli ze svých skrýší a poděkovali těm nevzhledným prašivkám, že tady v dubovém háji vyrostly...

Letní sluníčko dál krásně svítilo a v hlíně pod duby z malých vajíček právě vylézali noví šnečci...

Šnečí závody

To se dějí v trávě věci,
závod v běhu mají šneci.
Hlavou kroutí šedé myšky,
kos sleduje všechno z výšky.

To je vážně k nevíře
koukat na ty hlemýždě.
Maratón pro naše šneky -
deset metrů podél řeky.

Od červené maliny
běží už tři hodiny.
Šneci vpředu mají smůlu,
krtek ryje hlíny fůru!

Než přelezli přes kopeček,
přeběhl je malý šneček.
Rychlý šnečku, Kamile,
dorazil si do cíle!

U rozkvetlé kopretiny
si dal vítěz vitamíny.
A pak místo šampusu
vypil vodu z ešusu.

Po svačince z jitrocele
volal Kamil: „Zase leje!“
Zalez rychle do domečku,
než přestane pršet, šnečku!

